

Kultuuriseltside suhtelise rohkuse kohta 1921. a. Tartus ja mujal saame ülevaate „Haridus Eestis“ lk. 261 oleva tabeli põhjal, mille andmed küll eelmisest tabelist veidi lahkuminevad.

	Tartu	Kokk linnad kokku	Tartu %	Kogu Vaba- riigis	Tartu %
Haridusseltsid	3	23	13,0	174	1,7
Raamatukogu-s.	2	3	66,6	95	2,1
Lugemisringid	—	—	—	12	—
Laulu-mängu-näitekunsti-s. . .	11	34	32,4	83	13,25
Noorsoo-s.	6	13	46,1	46	13,0
Muud hariduslikud s.	5	24	20,8	27	18,5
Kokku	27	97	27,8	437	6,1

Seega asuks Tartus 1921. a. enam kui $\frac{1}{4}$ (27,8%) kõigi linnade ja 6,1% kogu Vabariigi kultuuriseltsidest. Üldine pilt muutuks aga veel palju Tartu kasuks, kui arvesse võtta ka Ülikooli juures asuvaid seltse, mis tõstaksid Tartu ringate arvu umb. 2-kordseks.

Huvitav oleks võrrelda veel seltside ja seltsiliikmete suhtelist rohkust rahva- arvuga. Kahjuks on olemasolevad statistilised andmed selleks puudulikud. Võime siin esitada Tartu kultuuriseltside liikmete arvu ainult 1921. a. kohta.

Nimelt jagunesid tabelis lk. 674 esitatud 32 seltsi liikmete arvu järele järgmiselt :

Seltside suurus 1921. a. Etendue des sociétés en 1921	Seltside arv Nombre des sociétés	Liikmete arv Nombre des membres
Kuni 10 liiget Jusqu'à 10 membres	2	14
10—25 "	5	102
26—50 "	10	409
51—75 "	4	249
101—150 "	3	407
üle 200 " au-dessus de	7	2508
Teadmata Inconnue	31 1	3689 —
Kokku Total	32	3689

Keskmiselt tuleb iga seltsi kohta seega $3689:31 = 119$ liiget, missugusest arvust esineb nii üles- kui allapoole tugevaid kõikumisi. Alade järele jagunesid need 3689 liiget järgmiselt (klambrites vastavate seltside arv): haridusseltsid (4)—275, raamatukogu-s. (1)—40, laulu- ja muusika-s. (5)—224, kunsti- ja näites. (4)—362, noorsoo-s. (5)—659, naisseltsid (2)—503, kirjanduse-, teaduse-, muuseumi-s. (6)—1144, keelteõppimise-s. (2)—290 ja rahvuslikud s. (2)—192 liiget. Absoluutselt kõige suuremad on liikmete arvu poolest seega kirjanduse-, kunsti- ja muuseumi-seltsid, neile järgnevad noorsoo- ja siis naisseltsid. Suhteliselt liikmeterikkamad on naisseltsid, keskmiselt 251,5 liikmega, siis kirjanduse- jne. seltsid keskmiselt 190,6 liikmega. — Et seltsi tegevus ei tugene mitte üksnes liikmete arvule, vaid ka majanduslikule jõukusele, esitatakse siin seltside varanduste ülevaade 1921. a. eelmainitud 31 seltsi kohta. Neist oli 1 selts ilma mingi varanduseta, kuna 2 kohta puuduvad teated. Järelejäänud 28 seltsil olid järgmised varandused :